

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 146/19

Luxemburg, 26 november 2019

Conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-610/18
AFMB Ltd e.a. / Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank

Volgens advocaat-generaal Pikamäe moet als werkgever van internationaal vrachtwagenchauffeurs in loondienst worden aangemerkt de vervoersonderneming die de betrokkenen voor onbepaalde tijd heeft angeworven, die het feitelijke gezag over hen uitoefent en die de facto de loonkosten draagt

AFMB is een op 11 mei 2011 te Cyprus opgerichte vennootschap die overeenkomsten heeft gesloten met vervoersondernemingen en met vrachtwagenchauffeurs die in Nederland wonen. Tussen deze vennootschap en de chauffeurs enerzijds en de Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank; „RSVB”, Nederland) anderzijds is een geschil gerezen over het besluit waarbij de RSVB niet de Cypriotische maar de Nederlandse socialezekerheidswetgeving op die chauffeurs van toepassing heeft verklaard.

De RSVB heeft namelijk tussen oktober 2013 en juli 2014 verklaringen afgegeven waarin hij heeft meegedeeld dat de betrokken werknemers waren onderworpen aan de Nederlandse socialezekerheidswetgeving. De RSVB heeft zich op het standpunt gesteld dat de Nederlandse vervoersondernemingen die de chauffeurs hebben angeworven, hen voor onbepaalde tijd volledig ter beschikking hebben, het feitelijke gezag over hen uitoefenen en de facto de loonkosten dragen, als „werkgevers” moeten worden beschouwd voor de toepassing van de regels van de Unie betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels.

AFMB betwist die benadering van de RSVB en voert aan dat de Cypriotische socialezekerheidswetgeving van toepassing is op de met de chauffeurs gesloten arbeidsovereenkomsten, aangezien zij in deze overeenkomsten uitdrukkelijk als de „werkgever” wordt aangeduid, ook al worden die chauffeurs doorgaans ter beschikking gesteld van de Nederlandse vervoersondernemingen waarmee zij zogeheten „fleetmanagementovereenkomsten” is aangegaan.

AFMB heeft beroep ingesteld bij de Centrale Raad van Beroep (Nederland), waarbij de zaak thans aanhangig is. Deze rechter heeft een aantal vragen gesteld aan het Hof van Justitie, aangezien hij van oordeel is dat de oplossing van het geding onder meer afhangt van de uitlegging van de regels van de Unie betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels. Hij verzoekt het Hof om opheldering over de vraag wie de „werkgever” van de chauffeurs is, de in Nederland gevestigde vervoersondernemingen of AFMB.

In zijn conclusie van vandaag herinnert advocaat-generaal Priit Pikamäe eraan dat de Unie een volledig en eenvormig stelsel heeft ingevoerd van regels tot coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van de lidstaten, die tot doel hebben werknemers die zich binnen de Unie verplaatsen onder het socialezekerheidsstelsel van één lidstaat te brengen. Deze regels beogen samenloop van toepasselijke nationale wettelijke regelingen te voorkomen en te beletten dat binnen de werkingssfeer van de desbetreffende verordeningen vallende personen wegens het ontbreken van een toepasselijke wettelijke regeling geen enkele socialezekerheidsbescherming genieten.

Hij wijst er voorts op dat de verordening betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels¹ bepaalt dat het aanknopingspunt voor de vaststelling van de toepasselijke nationale wetgeving de zetel van de werkgever is. Hij preciseert dat er geen Unierechtelijke definitie van het begrip „werkgever” bestaat en dat de verordeningen betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels voor de vaststelling van de betekenis en de draagwijdte van dat begrip evenmin uitdrukkelijk naar het recht van de lidstaten verwijzen.

Na een aantal criteria te hebben aangegeven, met name die welke in de rechtspraak van het Hof zijn ontwikkeld, merkt advocaat-generaal Pikamäe op dat **de contractuele verhouding, volgens welke AFMB formeel de werkgever van de chauffeurs zou zijn, slechts indicatieve waarde heeft en het derhalve legitiem lijkt om de hoedanigheid van werkgever die AFMB stelt te bezitten, in twijfel te trekken.** Hij stelt vervolgens vast dat de betrokkenen zowel voor als tijdens de door de RSVB onderzochte perioden als internationaal vrachtwagenchauffeur in loondienst werkten en zij uitsluitend vrachtwagens bestuurden die werden geëxploiteerd voor rekening en risico van in Nederland gevestigde vervoersondernemingen. Met betrekking tot de loonkosten onderstreept hij ook dat AFMB weliswaar rechtstreeks een salaris uitbetaalde aan de chauffeurs, maar dat dit salaris kennelijk werd gefinancierd door de in Nederland gevestigde ondernemingen, die bepaalde bedragen verschuldigd waren aan AFMB op grond van de overeenkomsten die zij met AFMB hadden gesloten.

Hij concludeert dan ook dat, **onder voorbehoud van het door de verwijzende rechter uit te voeren feitenonderzoek, als werkgever van internationaal vrachtwagenchauffeurs in loondienst moet worden aangemerkt de vervoersonderneming die de betrokkenen heeft aangeworven, die deze feitelijk voor onbepaalde tijd volledig ter beschikking heeft, die het feitelijke gezag over hen uitoefent en die de facto hun loonkosten draagt.**

Ondanks het antwoord dat hij in verband met AFMB's hoedanigheid van werkgever heeft voorgesteld, onderzoekt de advocaat-generaal daarna ook de twee andere door de Centrale Raad van Beroep voorgelegde vragen. Het gaat daarbij enerzijds om de vraag of de regeling van gedetacheerde werknemers op de betrokken chauffeurs kan worden toegepast en anderzijds om de vraag of er sprake is van misbruik van recht door de Cypriotische onderneming.

Volgens de advocaat-generaal is er duidelijk **geen sprake van „detachering” in eigenlijke zin, maar veeleer van het voor onbepaalde tijd „ter beschikking stellen” van werknemers aan de in Nederland gevestigde ondernemingen door AFMB**, als men weet dat de rol die AFMB jegens de chauffeurs speelt zich in wezen beperkt tot de salarisbetaling en de afdracht van sociale premies aan de Cypriotische autoriteit. Hij stelt bijgevolg voor deze vraag van de Nederlandse rechterlijke instantie ontkennend te beantwoorden.

Betreffende de vraag of er sprake is van misbruik van recht, geeft de advocaat-generaal aan dat AFMB de hoedanigheid van „werkgever” toegekend heeft gekregen door middel van een gekunstelde privaatrechtelijke juridische constructie, terwijl haar contractpartners de feitelijke controle uitoefenden over de werknemers, wat in het kader van een arbeidsverhouding normaliter de bevoegdheid van de werkgever is, en dat zij zich heeft kunnen beroepen op de fundamentele vrijheden van de interne markt om zich op Cyprus te vestigen en van daaruit diensten te leveren aan in Nederland gevestigde ondernemingen. Hij benadrukt bovendien dat de toepassing van de opgezette juridische constructie ertoe lijkt te hebben geleid dat de chauffeurs aan sociale bescherming hebben ingeboet, terwijl de voormalige werkgevers van die constructie lijken te hebben geprofiteerd in termen van loonkosten. Onder voorbehoud van de door de Centrale Raad van Beroep te verrichten beoordeling komt hij dan ook tot de slotsom dat **er sprake is van misbruik van recht, waardoor AFMB zich niet kan beroepen op haar vermeende werkgeversstatus om van de RSVB een verklaring te verlangen dat de Cypriotische wetgeving van toepassing is op de betrokken chauffeurs.**

¹ Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB 2004, L166, blz. 1).

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) wordt gepubliceerd op de website CURIA op de dag waarop de conclusie wordt genomen.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170